Pokarm:
bezkręgowce – owady, pająki, dżdżownice, ślimaki; jesienią i zimą drobne owoce.

Waga: 15 – 25 g
Rozpiętość skrzydeł: około 22 cm
Ilość jaj: 5 – 7 szt.
Okres wysiadywania jaj: 14 dni
Najlepszy czas do obserwacji: wiosna oraz zima

Ciekawostki:
Jego stylizowana sylwetka widoczna jest na oficjalnym symbolu (logo) Rudawskiego Parku Krajobrazowego.
Często musi wychowywać pisklę obcego gatunku – kukułki, podrzucającej mu jaja do gniazda.
Na wybrzeżu naszego Bałtyku często obserwuje się rudziki przylatujące na zimę z rejonów Skandynawii.
Na wolności żyje około 3 – 4 lata, najstarszy zaobrączkowany rudzik miał ponad 8 lat, w niewoli może przeżyć nawet lat kilkanaście.
W ciągu jednego roku ginie około 60% dorosłych osobników.
Obserwowano rudzika łowiącego zimą drobne rybki na brzegu przydomowego oczka wodnego.
Część rudzików zimuje w Polsce, przechodząc wówczas na dietę wegetariańską.
Uważa się, że rudziki śpiewają najładniej wiosną gdy zachodzi słońce. Możemy je też usłyszeć, gdy pozostałe ptaki w lesie już nie śpiewają.

W Polsce jest objęty ścisłą ochroną gatunkową.

fot. P.Śnigucki

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych
ul.Puszczykowska 10, 50-559 Wrocław,
www.dzpk.pl

Publikacja dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

„Poglądy autorów i treści zawarte w publikacji nie zawsze odzwierciedlają stanowisko WFOŚiGW we Wrocławiu"

PTAKI

PARKU KRAJOBRAZOWEGO „DOLINA BARYCZY"

RUDZIK

fot. P.Śnigucki

DZPK DOLNOŚLĄSKI ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH
DOLNY ŚLĄSK
JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Rudzik (*Erithacus rubecula*)
European Robin, Rotkehlchen, Rougegorge familier
Rudzik zwyczajny, raszka.

W łacińskiej nazwie gatunkowej tego ptaka użyto przymiotnika *„ruber”* – czyli czerwony. Jest smuklejszy i ciut mniejszy od wróbla, długość jego ciała wynosi 14 cm, ma też znacznie dłuższe i cieńsze od niego nogi. Ciało ma krępe, okrągławe, o dosyć dużej głowie i cienkim ogonie. Występuje pospolicie na całym obszarze kraju, chętnie zasiedla wszystkie rodzaje lasów, parków i zadrzewień – jeżeli występuje gęsta warstwa krzewów; napotkamy go także na cmentarzach i w rozległych przydomowych ogrodach. Nie lubi jednak terenów podmokłych. Samce i samice nie różnią się od siebie wyglądem zewnętrznym – z wierzchu upierzenie ma barwy oliwkowo-szarej, charakterystyczna jest rudej barwy pierś, czoło, boki głowy oraz gardło. Młode mają wierzch ciała barwy brązowej, z ciemnymi kropkami, nie mają też pomarańczowych piór jak osobniki dorosłe. Większość rudzików opuszcza Polskę we wrześniu-listopadzie lecąc na zimowanie w rejony Morza Śródziemnego. Zjawiają się u nas pod koniec marca. W czasie zajmowania rewiru lęgowego samiec jest bardzo agresywny, wciąż penetruje teren, wypatrując potencjalnych rywali i strasząc ich wypiętą czerwoną piersią, śpiewa też nieustannie. Gdy pojawi się

fot. P.Śnigucki

fot. P.Śnigucki

samica, z którą żyje w monogamii - uspokaja się, tylko głosem wyznaczając zasięg swych włości. Gniazdo zakłada przeważnie na ziemi, wśród gęstej roślinności, ukryte pod mchem lub między korzeniami – dlatego tak ważne jest dla niego w lesie gęste runo i podszyt; wykorzystuje też schronienie pod leżącymi pniami drzew, półdziuple lub opuszczone dziuple innych ptaków (ale położone nie wyżej niż 4 m.); w terenach o niskiej intensywności zabudowy wybiera werandy lub szopki i inne budynki gospodarcze. Jako podstawę konstrukcji głębokiego gniazda o kształcie czarki może wykorzystać gniazdo innego małego ptaka. Materiałem budulcowym zewnętrznej części są liście, do środkowej używa mchów, zaś wnętrze wyściela pieczołowicie zebranym włosiem, piórkami i delikatnymi korzonkami. Pierwsze 5 – 6 jaj o skorupkach mających zmienną barwę, samica składa na przełomie kwietnia i maja. Nie opuszczając gniazda, wysiaduje je przez 2 tygodnie, dokarmiana przez samca. Po wykluciu młode pozostają w gnieździe przez 14 dni, następnie przebywają w jego pobliżu przez prawie 21 dni, słabo polatując, nadal jednak nie są w pełni samodzielne - sprawuje nad nimi opiekę jedno z rodziców, jest to przeważnie samiec. Rudzik często przystępuje do drugich lęgów w czerwcu, jednak wówczas jaj jest już mniej. Śpiew tego ptaka jest określany jest jako melancholijny, ma zmienne tempo, zaś znawcy twierdzą, że w swoje trele wplata frazy innych ptaków takich jak kos, śpiewak czy też piecuszek. Najbardziej jednak jest charakterystyczne nawoływanie przypominające często powtarzane „czik”. Obserwując rudzika w ogrodzie zauważymy, iż często przebywa na ziemi, poruszając się skokami, mając jednocześnie opuszczone skrzydła. Gdy się zatrzyma, jakby lekko przysiada i porusza ogonem. Swojego pożywienia poszukuje przeważnie na ziemi, myszkując i zbierając owady takie jak chrząszcze, mrówki, nie gardzi także pierścienicami, pajęczakami i mięczakami, gdy ich zaczyna brakować - jesienią i zimą zjada owoce, szczególnie gustując w jagodach. Bywa, że odwiedza też ogrodowe karmniki.

Pleszka fot. P.Śnigucki

Porównanie wyglądu pleszki i rudzika

Rudzik fot. P.Śnigucki